

הכנסת ועדת האתיקה

החלטה מס' 47/18

ירושלים, י"ח באדר א' התשע"א
22 בפברואר 2011

לכבוד
חברי הכנסת

נכבדיי,

ועדת האתיקה החליטה להניח על שולחן הכנסת את החלטתה העקרונית בעניין הפרת הסכם קיזוז, בעקבות דיון שקיימה בקובלנות שהגיש חה"כ חיים אורון נגד כמה שרים וחברי כנסת, אשר לטענתו הפרו הסכם קיזוז.

לאור הודעתו של חה"כ אורון כי הוא מבקש לקבל החלטה עקרונית מן הוועדה, נמנעה הוועדה מלדון לגופן של הקבילות ועסקה בשאלה העקרונית האם הפרת הסכם קיזוז הינה הפרה של כללי האתיקה.

ועדת האתיקה החליטה כי כאשר חבר הכנסת מתחייב בפני חבר כנסת אחר כי ייעדר מההצבעה, אך לאחר מכן משתתף בה, מבלי שהודיע על כך זמן סביר מראש, מהווה הדבר עילה להגשת קובלנה לוועדת האתיקה, בשל הפרת החובה לשמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה ולנהוג בדרך ההולמת את מעמדו כחבר הכנסת. אם תוגש קובלנה בגין הפרת הסכם קיזוז, תדון בכך הוועדה לפי נסיבות העניין.

מצ"ב לעיונכם ההחלטה המפורטת.

בכבוד רב,

חה"כ שלי יחימוביץ'
יו"ר ועדת האתיקה

החלטה של ועדת האתיקה בעניין הפרת הסכם קיזוז
מיום י"ח באדר א' התשע"א – 22 בפברואר 2011

ועדת האתיקה קיימה דיון בקובלנות שהגיש חבר הכנסת חיים אורון נגד כמה שרים וחברי כנסת, אשר לטענתו הפרו הסכם קיזוז והשתתפו בהצבעות חרף העובדה שסיכמו עם עמיתיהם באופוזיציה כי יתקזזו עמם.

בדיון השתתפו חה"כ אורון עצמו, וכן חבר הכנסת זאב אלקין, יו"ר הקואליציה. לפני הוועדה היו מונחות גם תשובות השרים והח"כים הנקבלים, אשר השיבו תשובות שונות לקבילות. כיוון שחה"כ אורון הודיע מלכתחילה כי אין הוא עומד על כך שהקבילות האישיות ידונו, וכי הוא מבקש לקבל החלטה עקרונית מן הוועדה, נמנעה הוועדה מלדון לגופן של הקבילות ועסקה בשאלה העקרונית האם הפרת הסכם קיזוז הינה הפרה של כללי האתיקה.

להלן החלטת ועדת האתיקה:

1. חבר הכנסת נדרש לא פעם להימצא מחוץ לכנסת בשעות פעילות מליאת הכנסת, והוא מסכם עם חבר כנסת מסיעה אחרת (על פי רוב קואליציה מול אופוזיציה) כי שניהם ייעדרו מההצבעה, וכך היעדרותם לא תשפיע על תוצאות ההצבעה. הבנות אלה, המכונות "הסכמי קיזוז", נעשות בכנסת כדבר שבשגרה וניתן לראותן כנוהג בכנסת.

2. הסכם הקיזוז נעשה אמנם בין שני חברי כנסת, אך נודעת לו השפעה החורגת מהיחסים ביניהם. אי עמידה בהסכם על ידי אחד הצדדים והשתתפותו בהצבעה, עלולה לא רק לפגוע בחבר הכנסת שנעדר מההצבעה בחישובו כי הוא מקוזז ולהפר את האמון שנתן בו אותו חבר כנסת, אלא גם לעוות את תוצאותיה של ההצבעה.

3. ועדת האתיקה סבורה כי כאשר חבר הכנסת מתחייב בפני חבר כנסת אחר כי ייעדר מההצבעה, אך לאחר מכן משתתף בה, מהווה הדבר עילה להגשת קובלנה לוועדת האתיקה, בשל הפרת החובה לשמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה ולנהוג בדרך ההולמת את מעמדו כחבר הכנסת. מובן כי חבר הכנסת רשאי להודיע לחבר הכנסת השני על ביטול הסכם הקיזוז, ואולם הדבר צריך להיעשות זמן סביר מראש, בהתאם לנסיבות, באופן שיאפשר לאותו חבר כנסת להגיע להצבעה או להתקזז עם חבר כנסת אחר.

4 בדיון בוועדה התברר כי יש סיעות שבהן יו"ר הסיעה הוא האחראי על הסכמי הקיזוז, וכל הסכם כזה של חבר הסיעה מחייב את אישורו המוקדם. ועדת האתיקה מבקשת לציין כי החובה לעמוד בהסכם קיזוז חלה על חבר הכנסת שהתקשר בהסכם, ולא על סיעתו, וגם הטענה כי סיעתו לא אישרה את ההסכם לא תסייע לו.

מדובר בנהלים פנימיים אשר כל סיעה קובעת לעצמה, וככל שבסיעתו של חבר הכנסת יש נהלים מיוחדים כאלה, חלה עליו האחריות לוודא מראש כי יוכל לעמוד בהתחייבותו.

5 יובהר, כי אין משמעה של החלטה זו שהסכם קיזוז ניתן לאכיפה, במובן זה שניתן למנוע מחבר כנסת להצביע לאחר שהתחייב להיעדר מההצבעה. הזכות להצביע אינה עומדת כלל לדיון ואין כלל נסיבות אשר יכולות להביא לשלילתה. ואולם, אם יפר חבר כנסת הסכם קיזוז עם חברו ותוגש נגדו קובלנה בעניין, תדון בכך ועדת האתיקה בהתאם לנסיבות העניין.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.